

E18 -kasvukäytävä välillä Koskenkylä–Vaalimaa

Voidaanko tien kehittämishankkeella tuottaa nykyistä tehokkaammin selvää, suoraa hyötyä hankkeen vaikutusalueen yrityksille, kunnille ja koko maakunnalle niin, että kilpailukyvyyn, taloudellisen kasvun ja ihmisten toimivan arjen edellytykset vahvistuvat kestäväällä tavalla?

Nykytila ja haasteet

Kokeilun kohdealueeksi valikoitui E18 tien osuus välillä Koskenkylä–Vaalimaa siihen kytkeytyvien monien mahdollisuuksien vuoksi. Itäisin osuus moottoritiestä on vielä suunnitteilla ja Koskenkylä–Kotka välin rakentaminen on vasta käynnistynyt. Henkilöliikenne Venäjältä kasvaa jo nyt voimakkaasti. Venäjän tuleva WTO-jäsenyys sekä mahdollinen Venäjän ja EU:n välinen viisumivapaus kiihdyttävät liikenteen kasvua entisestään. Moottoritie, suuri asiakaspotentiaali, tiehen kytkeytyvät ”vihreä moottoritie”- ja ”älyliikennekonseptit” sekä satamayhteydet tarjoavat yrityksille ja kunnille houkuttelevan ja poikkeuksellisen paljon kehittymismahdollisuuksia sisältävän toimintaympäristön. E18-tiekäytävällä on hyvät edellytykset kehittyä merkittäväksi, hyvin palvelevaksi ja sujuvaksi EU:n ja Venäjän väliseksi liikennekäytäväksi.

Kokeilu

Kokeilu toteutettiin laajana ja poikkihallinnollisena prosessina yhdessä alueen maakuntaliiton, kuntien ja elinkeinoelämän kanssa. Prosessia työstettiin pienryhmätyöskentelynä ja työpajoissa, joihin osallistui noin 100 henkilöä. Kokeilun käytännön vetovastuu oli Kaakkois-Suomen ELY -keskuksella ja ohjausryhmässä olivat mukana LVM, TEM, YM, Liikennevirasto, Trafi, Uudenmaan ELY-keskus sekä Kymenlaakson liiton ja kuntien edustajia. Kokeilussa hahmoteltiin periaatteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelurakenteiden ja elinkeinojen toimintaedellytysten yhteensovittamiseksi kestäväällä tavalla, luonnosteltiin osallisten yhteinen näkemys kasvukäytävän kehittämisestä kohdealueella, sekä kirjattiin osallisten yhteinen tahdonilmaus hankkeen edistämistä ja jatkotoimenpiteistä. Menettely ei edellyttänyt valtion lisäinvestointeja nykyiseen verrattuna, vaan uusiin tarpeisiin sovelletaan hyötyjä maksaa -periaatetta. Vanhan tien uusi rooli kehityskäytävän oleellisena erilaisia toimintoja mahdollistavana osana tunnistettiin, mikä tulee jatkossa ottaa paremmin huomioon.

Kasvukäytävästä on julkaistu markkinointivideo, konseptia esitellään myös kansainvälisillä foorumeilla ja hankkeen edistämiseen haetaan rahoitusta mm. EU:n pohjoisen ulottuvuuden liikenne- ja logistiikkakumppanusohjelmasta.

Keskeiset tulokset

E18-tien potentiaali kehittyä kohdealueella kasvukäytäväksi sekä yleisesti EU:n ja Venäjän väliseksi kiinnostavaksi ja tärkeäksi liikennekäytäväksi on tunnistettu. Älyliikenteen ratkaisujen hyödyntäminen E18-kasvukäytävässä luo suomalaisille tieto- ja viestintäteknologian yrityksille mahdollisuuden edistyskeskeisten älyliikennepalvelujen toteuttamiseen ja osaamisen markkinointiin. Vihreys tuo väylään uusien liiketoimintojen kehittämismahdollisuuksia sekä ekotehokkuuden ja kestävä luonnonvarojen käytön elementtejä. Ideaalitalanteessa väylä tuottaa tarvitsemansa energian uusiutuviin energianlähteistä; tuulesta, auringosta ja maalämmöstä. Yhteinen tahdonilmaus hankkeen tavoitteista ja jatkotyöstä on hyväksytty alueen toimijoiden keskuudessa. Alueen elinkeinoelämä, kunnat ja maakuntaliitto jatkavat kasvukäytävähankkeen suunnittelua ja toteutusta yhdessä ELY-keskuksen ja Liikenneviraston kanssa.

Johtopäätökset ja jatkotoimet

Kokeilun tuloksena löytyi innovatiivinen uusi toimintatapa, jossa liikennehallinto yhteistyössä muiden hallinnonalojen ja alueen toimijoiden kanssa voi aiempaa tehokkaammin luoda mahdollisuuksia elinkeinoelämän, kuntien ja alueiden kilpailukyvyille, kasvuille ja kehittymiselle. Toimintatapaa tulisi jatkossa harkita käytettäväksi yleisesti merkittävien liikennehankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kokeilun tilaajaroolissa olleen ELY-keskuksen kolmen eri vastuualueen tiivis, onnistunut yhteistyö osoittaa, että ELY-keskuksilla on hyvät edellytykset toimia nykyistä monipuolisemmassa, vahvemmassa roolissa usean eri hallinnonalan yhdistäjänä ja alueellisena kehittäjänä. E18-liikennekäytävän kehittyminen EU:n ja Venäjän väliseksi merkittäväksi kasvukäytäväksi tuo Suomeen uutta kansainvälistä liiketoimintaa ja työpaikkoja.

Valtioneuvoston linjaukset:

Käynnistetään useamman maan yhteinen E18-kasvukäytävä-hanke (Oslo–Tukholma–Turku–Helsinki–Pietari). Tavoitteena on julkisen sektorin ja elinkeinoelämän uudella yhteistyöllä luoda nykyistä tehokkaammin mahdollisuuksia käytävän alueen kasvua ja kehitystä tukeville palveluille ja liiketoiminnalle.

ELY-keskusten eri vastuualueiden yhteistyötä vahvistetaan ja osaamisesta huolehditaan, jolloin ELY-keskusten roolia alueellisena elinkeinoelämän, liikenteen ja ympäristön kokonaisvaltaisena asiantuntijana voidaan nykyistä tehokkaammin hyödyntää.

